

PAPER DETAILS

TITLE: SÜDOSTEEUROPA, BAUD UND ENTWICKLUND DER WIRTSCHAFT

AUTHORS: Hermann GROSS,Muhlis ETE

PAGES: 384-394

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/97111>

BİBLİOGRAFYA

Bu sütunda yalnız Hukuk ve İktisat eserleri tetkik edilir. Gözden geçirilmesi istenen eserler, iki nüsha olarak, M e c m u a Direktörlüğüne gönderilmelidir.

Hermann Gross.— SÜDOSTEUROPA, Baud und Entwicklung der Wirtschaft. Beihefte zur «Leipziger Vierteljahrsschrift für Südosteuropa» Heft 1. Universitätsverlag Robert Noske Leipzig 1937. Sahife 231.

Leipzig üniversitesine bağlı Cenubuşarkî Avurupa Enstitüsü neşriyatından olan «Südosteuropa» eseri aynı üniversite doçenti doktor Hermann Gross tarafından kaleme alınmıştır.

Eserde sırasile Macaristan, Romanya, Yugoslavya, Bulgaristan, Arnavutluk, Yunanistan ve Türkiye iktisadiyatından bahsedilmektedir. Bu eser birkaç sene evel aynı enstitü tarafından fakat bu muhtelif memleketlere ait iktisatçıların iştirakile vücade getirilmiş bir kollektif eserden farklıdır [1]. Eskisinde bir devlet-

[1] Bundan evvelki eser tarafımdan «Balkan İktisadiyatı» adile türkçeye çevrilmişti. İstanbul 1933.

ten sonra diğeri geliyordu. Bunda muayyen bir mevzu, muhtelif devletler bakımından tahlil ediliyor. Meselâ nüfus, ziraat meseleleri Türkiyede nasıl, Romanyada vesair memleketlerde nasıldır, bu tetkik ediliyor.

231 Sahifeden ibaret olan eser, tabii iktisat mıntakaları, nüfus, ziraat, sınaat ve sanayi olmak üzere dört büyük bölüme ayrılıyor. Metne birçok cetvel ve haritalar ilâve edilmiştir.

Bir mevzuun muhtelif memleketler bakımından tetkik edilişi mukayeseli olduğundan okuyana daha iyi bir fikir veriyor. Meselâ muhtelif memleketlerdeki ziraî ıslahattı, nüfus vaziyetini, zanaatın, tekâmülünü, sanayiın inkişafını aynı zamanda okumak çok faideli oluyor. Diğer taraftan iki veya birkaç memleketi alâkadar eden hâdiselerin muhtelif memleketlere olan tesir ve akislerini tesbit etmek imkânı hasıl oluyor. Meselâ Türkiye - Yunanistan arasındaki nüfus mübadelesinin iki memleketin iktisadiyatına olan fayda ve zararlarını bu eserde görebiliyoruz.

Müellif bahsettiği bütün memleketleri muhtelif seyahatleriyle yakından tetkik etmiştir. İstinat ettiği me hazlar, maatteessüf birçok müelliflerin müracaat ettikleri eski yazılar ve seyahatnameler değil, bu memleketlerde bugün mühim vazifeler almış kimselerin yazdıkları eserlerdir. Son senelerin neşriyatı müstesna, eser yeni istatistiklere istinat etmektedir.

Cenubişarki Avrupa dolayısıle Balkan iktisadiyatı ile yakından alâkadar olanlara bu eseri tavsiye ederiz.

Muhlis Ete

* * *

Leipziger Vierteljahrschrift für Südosteuropa, Herausgegeben vom Südosteuropa - Institut an der Universität Leipzig 1. Jahrgang. Nr. 1 April 1937.

(Universitätsverlag von Robert Noske, Leipzig)

Leipzig üniversitesine bağlı «Cenubişarki Avrupa Enstitüsü» nisan 1937 tarihinden üç aylık bir mecmua çıkarıyor. Mecmua Türkiye, Yunanistan, Arnavutluk, Bulgaristan, Yugoslavya, Ro-

manya ve Macaristanın kültürel ve ekonomik meselelerinden bahsetmektedir. Makale kısmında maada bu memleketlere ait bibliografyaya da mecmua ayrıca bir kıymet veriyor. Mecmuanın ilk nüshasının sonunda Dr. Gross, Balkanlara ait periodik neşriyattan bahsediyor. Kendimize ve komşularımıza ait mevkut neşriyata temas ediyor; bunların en mühimleri meyanında 1914 de Belgradda tesis edilmiş olan Balkan Enstitüsü neşriyatından Revue International des Etudés Balkaniques; Atınada neşredilen ve yedinci yılını idrak eden «**Les Balkans**» mecmuası; Pariste 1931 den beri her sene intişar eden **Bibliographie Balkaniques** Pariste çıkan «**La revue des Balkans**»; Romada Şark Enstitüsünün çıkardığı «**L'Oriente moderno**» mecmuası ve sair mecmualar vardır.

Görülüyor ki, Leipzig Cenubuşarkî Enstitüsünün çıkardığı Almanca mecmua bizim için de çok ehemmiyetli bir mevkutedir.

Muhlis Ete

* * *

İsmet Alkan.— GENEL İŞLETME EKONOMİSİ, Ankara, Köyhocası Basımevi, 1937. Sahife 133.

Türkiyede işletme ekonomisine ait ilk yazı olmasa bile ilk sistematik kitabın neşri Ankara Ticaret Lisesi İşletme Ekonomisi öğretmeni İsmet Alkan'a nasip olmuştur. İşletme ekonomisi ilminin birinci kitabını teşkil eden «Genel İşletme Ekonomisi» üç bölümden terekkep ediyor. Birinci bölüm, işletme ekonomisi ilminden ve işletme ekonomisinden; ikinci bölüm, işletme elemanlarından; üçüncü bölüm teşkilâtlandırma ve ticarî idareden bahsediyor. Dilimizde ilk çıkan bu eser, ufak tefek bazı noksanlar sarfınazar olunacak olursa, muvaffak olmuştur. Bunu başlıca saiki müellifin işletme ekonomisi ilminin meydana çıktığı ve işlendiği Almanyada tahsil etmiş olması ve bu ilmin hakikî mahiyetini anlamış olmasıdır.

Kitapta noksan bulduğumuz bazı cihetler; işletme ekonomisinde mühim bir âmîl olan iş mevzuu daha tamik edilebilirdi, iş bö-

lümünün, iş birliğinin işletme ekonomisi bakımından tetkiki çok faydalıdır. Bundan evvel işletme ekonomisi mevzuu daha ziyade tebarüz ettirilebilirdi. İlmin tarihçesi biraz sathî geçilmiş, böyle muhtasar bir kitapta daha fazla tafsil edilmesine lüzum olmasa bile, daha esaslî olabilirdi. Tesis mahalli nazariyesi, ihtiyaç ve ihtiyaçların işletme ekonomisi bakımından uyandırılışı bahisleri, masraflar bahsi, rantabilite ve ekonomik mefhumları, rizikolar bahsi daha fazla tamik edilebilirdi.

Rasyonalizasyon bahsinde az dahi olsa Ford, Taylor, Fayol'dan bahsetmek lâzımdı. İş bahsinde, işin kontrollerinden bahsetmek, ihtiyatlara küçük bir yer ayırmak icap ederdi. Fakat buna mukabil ele alınan bahisler vüzuyla tetkik edilmiştir.

Terminotajı meselesine gelince: Birçok mefhumları sair dillere bile tercüme edilemiyen Alman işletme ekonomisi ilminin Türk iktisadiyatına girişi tabii kolay olamaz. Buna rağmen müellif birçok mefhumlara güzel mukabiller bulmuştur. Meselâ Türkçeye tercümesi çok güç olan **Aufwand** kelimesini **Kosten** yani masraftan ayırıp **h a r c a m a l a r** şeklinde kullanmıştır. Fakat diğer taraftan **Beschaffung** ve **Anschaffung** mefhumları temin etme suretinde tercüme mecbur kalmıştır. Ekonomi lisanına ithal ettiği yeni mefhumları çiviliyebilmek için bu meselelerle uğraşan sair arkadaşlar gibi mukabillerini Alamancaları kerre içinde veya sahifenin altına yazılmalıydı. Aksi takdirde meselâ «icra ve hasıl etme» yi bir mefhumun neyi ifade ettiğini kat'iyetle anlayamayız. Sahife 38 de «kazanç ticareti» kelimeleri geçiyor, bundan maksat Almanca **Erwerbswirtschaft** mıdır; sahife 57 deki «Enteresse kurumları» tâbiri de Almanca **Interessengemeinschaft** in mukabili olacak ama, uymamış! Sahife 66 da kâr ve verim kelimelerine tesadüf ediyoruz. Verim hangi mefhumun karşılığıdır. **Ertrag** kelimesinin mi? Biz buna daha ziyade «hasıla» diyoruz. Verim, verilmeyi **Ergiebigkeit** ve **ergiebig** mukabili almak daha doğru olmaz mı?

En büyük hatâ **Markt**'ın daima pazar olarak kullanışıdır. Türkçemizde mücerret **Markt**'a piyasa derler. Para piyasası, iş piyasası bu nevi piyasalardandır. Birçok yerlerde bu hata teker-rür ediyor. Halbuki piyasa, bizim resmî neşriyat lisanımıza bile

girmiştir. Maamafih bu terminolojik güçlük hepimizin başındadır. Bilhassa kelime haznesi bol olan Almancadan tercüme edenler için !

Bir de mehaz verme meselesi fazlaca ihmal edilmiş görünüyor. Mamaih bilhassa Ticaret Lisesi talebeleri için yazılmış bir kitabı da fazla mehazla, notla da doldurmak pek doğru değildir.

Hülâsa olarak diyebiliriz ki, işletme ekonomisi gibi mevzuu tam ve yeknesak olarak tekevvün etmemiş bir ilmi, term hususunda çok fakir olan ekonomi edebiyatına katması ve umumiyet itibarile vuzuhtan ayrılmaması müellifin lehine kaydolunacak bir plus'dur; ikinci ve üçüncü kitaplarında daha da muvaffak olacağına kaniiz.

Muhlis Ete

* * *

Istituto di Studi Romani : GLI STUDI ROMANI NEL MONDO, vol. III - 1935. Bir cild, 380 sayfa; Roma, 1936-XIV.

Roma hukuku ve tarihi hakkında yapılan tetkikler için Avrupanın en mühim müessesesi olan Istituto di Studi Romani'nin her sene tertib ettiği «Dünyada Roma tedkikleri» mevzuu üzerindeki konferanslardan 1935 ders senesinde verilmiş olanları bir raya toplayan bu kitab, bu serinin 3 üncü cildini teşkil etmektedir. Birinci ve ikinci cildlerini evvelce gözden geçirmiş olduğumuz bu eserin [1] şimdi üçüncü cildini de cidden büyük bir memnuniyetle ve hazla okuyoruz. İnstitünün pek geniş ve muhtelif olan faaliyetlerinin bu seriye aid konferanslar sahasında da ne kadar verimli bir surette inkişaf ettiği daha ilk bakışta, bu eserin evvelki cildlerle bu son cildi arasındaki farktan göze çarpıyor. Filhakika, «Dünyada Roma tedkikleri» gibi cazib ve mütenevvi bir mevzu etrafında tertib edilen bu konferanslar seneden seneye daha ziyade alâka uyandıracak bir şekil alıyorlar ve adedleri de daima artıyor.

[1] «Capitolium» Mecmuası, cilt I (1934) sayfa 190; cilt II (1935) s. 144.

Güzel ve ihtimamlı bir şekilde bastırılmış olan bu cild muhtelif memleketlere mensub ilim adamlarının Romada vermiş oldukları 18 konferansı ihtiva ediyor. Bunlar, muhtelif memleketlerin adlarının alfabe sırasile birbirini takib ediyor. Birinci konferans, Amerikalı bilgin Lily Ross Taylor'un «**Romanın dini hakkında son Amerika tedkikleri**» mevzuunu gözden geçiriyor. Prof. Taylor'un bu konferansında, Amerikada umumiyetle Roma tedkiklerinin son zamanlarda nekadardır mühim bir derecede inkişaf ettiklerini görüyoruz. Vakıa bu konferans yalnız eski Romanın dini hakkında Amerikada son senelerde yapılmış olan tedkiklerle meşgul oluyor; fakat biz bundan, dolayısıyla, Roma tedkikleri sahasının diğer mevzularının da bu memlekette değerli âlimler tarafından işlendiğini öğreniyoruz ki, bu bize, Romanın daima, her asır ve devirde, nekadardır muazzam ve tükenmez bir kaynak olduğunu gösterir. Konferansçı bu güzel tedkikinde evvelâ Amerikanın muhtelif Üniversitelerinde tedrisatta bulunan Profesörler tarafından son senelerde yapılan araştırmalardan bahsediyor. Bu âlimler arasında bilhassa Harvard ve Wisconsin Üniversitelerinde tedrisatta bulunmuş olan C. Moore ve G. C. Fiske ile, Pensilvania ve Şikago Üniversiteleri hocalarından G. D. Hadszits ve G. Laing vardır. Bunlar eski Romanın dini hakkında kıymetli tedkiklerde bulunmuşlardır. Onbeş seneden beri Amerika Üniversitelerinde çalışan büyük romanist ve tarihçi M. Rostovtzeff'de, Roma tedkiklerinin her sahasında olduğu gibi bu mevzu hakkında da mühim araştırmalar yapmıştır. Konferansçı, Amerikanın büyük romanistlerinin son tedkiklerinden bahsettikten sonra, Roma tedkikleri sahasında son senelerde çalışmış olan diğer muharrirlerin eserlerini gözden geçiriyor. Taylor'un birçok tafsilât ve teferruatla dolu olan bu konferansı bize, son senelerde Birleşik Devletlerde Roma medeniyeti üzerinde nekadardır mühim ve kıymetli bir araştırma faaliyetinin inkişaf etmekte olduğunu gösteriyor.

İkinci yazı Prof. August Ritter von Loehr'un **Avusturyada Roma parası ve nümismatik tedkikler** adlı konferansıdır. Güzel birkaç fotoğrafla da süslenmiş olan bu konferansında müellif, eski Romanın muhtelif devirlerinde çıkarılmış olan paralar hak-

kında Avusturyada yapılmış olan tedkiklerin bir bilânçosunu veriyor. Roma koleksiyonları hakkında Avusturyada gösterilen alâka bilhassa ortaçağın sonlarına doğru doğmağa başlıyor ve son zamanlarda çok inkişaf ediyor. Evvelâ hükümdarlar para koleksiyonlarıyla alâkadar oluyorlar. Vatikan kütüphanesinde bulunan ve 1547 senesinde vücade getirilen «İmperator I Ferdinandın koleksiyonunun kataloğu» adlı bir elyazması eser Viyanada bulunan para koleksiyonu hakkında etraflı bir fikir vermektedir. Müellif, para koleksiyonları ile alâkadar olan hükümdarların faaliyet ve eserini gözden geçirdikten sonra, ilim adamlarının bu husustaki mesailerini tedkike koyuluyor. Viyanada rahib Eckhel'in «Doctrina nummorum veterum» adlı eseri uzun zamanlar bu sahada yazılanların en iyisi addedilmiş.

Diğer bir tedkik de Alphonse Roersch'in «Son araştırmalarda Rönesansta Belçika hümanizmi» adlı konferansıdır. Müellif bu konferansına başlarken evvelâ, Rönesans devrinde Belçika hümanizmini son senelerde Belçikada neşredilen eserler üzerinde tedkik gayesini güttüğünü söylüyor, ve hümanizmin tarifini yapıyor. Sonra, XV ci asırda Belçikada inkişafa başlayan hümanizmin o memleketin hayatında yaptığı derin tesirleri anlatıyor ve negibi simalar yetiştirdiğini gözden geçiriyor. Bu çok parlak çığır XVII ci asrın ortalarına kadar devam ediyor ve bu müddet zarfında Belçika hümanistleri Avrupa medeniyetine pek büyük hizmetlerde bulunuyorlar, çok değerli eserler vücade getiriyorlar ve bu eserler Avrupanın en uzak köşelerini bile parlak bir ışıkla aydınlatıyor. Prof. Roersch'in bu mühim konferansı güzel bir kaç resimle daha ziyade zenginleştirilmiştir. Bu resimler konferansta adı geçen şahsiyetleri canlandırıyorlar. Bunlar arasında Erasmin Metsys tarafından yapılmış bir portresi, Rubens'in kendisi tarafından yapılmış portresi, T. von Loon'un iki portresi vesaire vardır.

Buna yakın bir mevzu da Prof. G. I. Hoogewerff, «1575 de Leida Üniversitesinin teessüsüne kadar Holandada Hümanizmin inkişafı» adlı konferansında tedkik ediyor. Daha konferansının başında müellif, bu tedkikinde yerin darlığı sebebiyle mevzua ancak umumî hatlarda temas edeceğini söylüyor; bununla bera-

ber bu konferans da, araştırmının ciddiyeti ve derinliği bakımından diğerlerinden geri kalmıyor. Müellif bu tedkikinde, XV ci asır başlangıcından XVI cı asrın sonlarına kadar geçen müddet zarfında Holandada yetişmiş olan ilim ve fikir adamlarının mesaisini ve eserlerini gözden geçiriyor ve 1575 de Leida Üniversitesinin kuruluşunun bu memlekette Hümanizmin tarihinde haiz olduğu ehemmiyeti ve oynadığı büyük rolü anlatıyor. Bu konferans ta güzel birkaç resimi ihtiva ediyor.

Bunu takib eden Celso Costantini'nin konferansı **Çinde Roma izlerinden** bahsediyor. Hristiyanlığın yayılmasından evvelki pagan Roma ile Çin arasındaki münasebetler pek mahdud olup daha ziyade ticarî sahaya inhisar ettiklerinden, müellif, bu münasebetlere kısaca işaret ettikten sonra, hristiyan Roma ile bu memleket arasındaki dinî, ticarî ve fikrî münasebetleri gözden geçiriyor, Ortaçağın son iki üç asrında Asyanın ortalarına ve daha uzaklara giden Avrupalıların seyahat ve menakibini anlatıyor ve bu mevzu üzerinde değerli tedkiklerde bulunmuş olan Tucci, Reinaud, d'Elia gibi muharrirlerin eserlerini zikrediyor. Bu konferans ta birkaç güzel ve original fotografilerle süslenmiştir.

Bu cildin ihtiva ettiği tedkiklerin en mühimlerinden biri de, Mısırlı âlim Sahab Refaat Almas'ın «**Mısırdaki Roma hakkında tarihî araştırmalar ve asarı atika hafriyatı**» adlı konferansıdır. Müellif, konferansının başında, Roma ile Mısır arasındaki münasebetlerin bir tarihçesini yapıyor ve M. e. III cü asırda evvelâ ticarî sahada başlayan bu münasebetlerin bilâhare nasıl inkişaf ettiklerini ve ilim ve sanat sahalarında da ne kadar müsmir olduklarını anlatıyor. Prof. Almas bilâhare, Roma ile Mısırın müşterek tarihinin mühim parçaları üzerinde durduktan sonra, Roma idaresi altına geçtikten sonra Mısırın siyasi ve idarî teşkilâtından bahsediyor; ve nihayet, geçen asrın sonlarında ve bu asırda Mısırdaki yapılan asarı atika hafriyatından elde edilen kıymetli neticeleri izah ediyor.

Bundan sonraki konferans, Louis Halphen'in «**Roma ve İtalyanın ortaçağ tarihi hakkında XX nci asır başlangıcındanberi Fransada yapılmış olan tedkikler**» adlı makalesidir. Eserin ihtiva ettiği muhtelif konferanslar arasında Halphen'in bu tedkiki hu-

susî bir ehemmiyet arzeder. Müellif bu konferansında evvelâ Papalığın ve hristiyanlık Romasının tarihi hakkında Fransada son yarım asırda yazılmış olan kitapları gözden geçiriyor ve bu sahada Fransız muharrirlerinin cidden çok esaslı ve değerli eserler vücade getirmiş olduklarını söylüyor ve bunların birçoklarını zikrediyor. Bu mevzu üzerinde yazılmış olan eserlerin tedkikinden sonra diğer mevzular hakkında da vücade getirilmiş olan eserleri gözden geçiriyor. Roma şehri ile İtalyanın muhtelif mıntakaları hakkında da Fransada son zamanlarda çok derin tedkikler vücade getirilmiştir. Fransız bilginlerinin ve ediblerinin yazdıkları bütün bu eserlerde İtalyanın merkezi ile diğer şehirleri ve muhtelif mıntakaları muhtelif cephelerden tedkik edilmiştir ki, Prof. Halphen de bunlar hakkında bize tam bir malûmat veriyor.

Eserin içinde üç konferans da mevzu itibarile bizi daha ziyade alâkadar edecek bir mahiyettedir. Bunlar, Polonyalı Rafaël Taubenschlag, İsviçreli Pierre Aebly ile Ş. Talip tarafından, kendi memleketlerinde «**Roma Hukuku tedkikleri**» hakkında verilmiş konferanslardır [1]. Bu konferanslardan biz, Polonyalı ile İsviçrede Roma Hukuku tedkiklerinin asrımızda nekadar büyük bir inkişafa mazhar olduklarını ve nekadar kıymetli eserler vücade getirildiklerini görüyoruz ki, bu, Roma Hukuku tedrisatına karşı menfi bir cebhe almış olan bazı memleketlerde son senelerde bu tedkiklerin uğradığı inhitata mukabil diğer birçok memleketlerde Hukukun temeli ve anası olan bu ilmin daima işgal ettiği yüksek ve şerefli mevkii bize gösteriyor. Bu da bizi fevkalâde memnun edecek bir keyfiyettir.

Birçok güzel resimlerle tezyin edilmiş diğer bir konferans da, Otto Brendel'in «**Romaya aid tarihi kabartma ve oymalar hakkında Almanyada yapılan tedkikler**» adını taşıyor. Sonuna uzun bir bibliogarfyası listesi ilâve edilmiş olan bu konferansta Otto Brendel mevzuu etraflı bir surette araştırıyor, ve metne fatografileri ilâve edilmiş olan nefis sanat eserlerini birer birer gözden

[1] Dr. Ş. Talib'in konferansının italyanca metni ile türkçe tercümesi ayrıca «*Capitolium*» mecmuasında da neşredilmiştir: cild II (1935) sayfa 69.

geçiriyor ve bu eserler hakkında Almanyada tedkikatta bulunmuş olan bilginlerin mesailerini izah ediyor.

Roma tedkikleri İnstitüsünün çok faal başkanı Carlo Galassi Paluzzi'nin konferansı da mevzu itibarile daha az mühim değildir. Müellif bu konferansında «**Romanın kiliseleri hakkında son otuz sene içinde yapılan İtalyan ve ecnebi tedkiklerinden**» bahsediyor. Bu mühim mevzuu çok etraflı bir surette gözden geçiren müellif bu uzun konferansında Romanın kiliseleri hakkında muhtelif dillerde yazılmış birçok eserler hakkında bize tam bir malûmat veriyor.

Diğer iki konferans da Yugoslavyada ve İspanyada Roma medeniyetinin bırakmış olduğu izlerden bahsediyorlar. Bunlar, Nikola Vulic'in «**Bugünkü Yugoslavya kırallığında eski Roma medeniyeti**» adlı tetkiki ile, José Riusy Serra'nın «İspanyada Roma asarı» adlı tetkikidir. Her iki konferansı zenginleştiren güzel fotografiler, Roma İmperatorluğunun bu iki vilâyetinde dünyanın şimdiye kadar tanıdığı en muazzam medeniyetin nekadar derin izler, nekadar kıymetli eserler bırakmış olduğunu bize gösteriyor.

Görüyoruz ki, dünyanın her köşesinden Romaya giden bilginlerin verdikleri bu konferanslar, Romayı muhtelif cebhelerde, ve Roma ile kendi memleketleri arasındaki müteaddid münasebetleri gözden geçiriyorlar, ve bundan bize, Roma medeniyetinin her memleketin medeniyetinde işgal ettiği büyük mevkii bir defa daha öğrenmiş oluyoruz. İşte Norveçli profesör Ove Vangenstein'in tedkiki de bu nevidendir. «**Roma ortaçağı ve Norveç**» adlı bu konferansında Vangensten ortaçağda Norveçin fikri inkişafında Roma'nın nekadar büyük bir âmil olduğunu tedkik ediyor.

Büyük tarihçi Nicola Jorga'nın intihab etmiş olduğu mevzu da daha az cazib değildir: «**Romanya tefekkür ve edebiyatında Roma**». Romanyanın eski başvekili büyük âlim Jorga bu mevzuu kendine mahsus nefis bir ifade tarzile çok güzel bir surette izah ediyor, gerek Romanyanın bugünkü hudutları dahilinde gerekse haricinde yaşayan Romanyalılar arasında Roma fikrinin yaptığı tesirleri, bıraktığı izleri anlatıyor.

Bu kıymetli kitab iki konferansı daha ihtiva ediyor; bunlardan biri Sune Linquist'in «İsveçte demir devrinin Roma safhası» ve diğeri de Karoly Kerenyi'nin «Macaristanda, umumî harbden sonra lâtın filologisi» mevzularını tedkik ediyorlar. Güzel resimlerle ve mufassal bibliografya ile zengileştirilmiş olan bu iki yazı da Roma tedkiklerine çok değerli bir sahife daha ilâve etmiş oluyorlar.

Ş. T.